

Torontól
1924. október 16.

1924 október 16, csütörtök

Postarína u gotovom plaćena
Postavitelidij káspzpnzben ázetve

Veliki Bećskerek, 53. évf., 237. szám

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bećskerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 23 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bećskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . 150 D Havonta . . . 25 D	

Hat városatya.

Bećskerek város új képviselőtestületét a belügyminiszter kinevezte és e képviselőtestületbe a magyar kisebbségből mindössze hat tag került be. Ez a szám, ez a különös és érthetetlen szám, a kérdések egész özönöt idézi fel anélkül, hogy e kérdések egyikére is választ adhatnánk magunknak. Vajjon az ebben a városban élő magyarság számarányának felelne meg ez a furcsa szám? Egészen bizonyos, hogy ezen az alapon lényegesen több magyar kisebbségű képviselőtestületi tagot kellett volna a miniszternek kineveznie, tehát ily alapon a kérdést megoldani nem lehet. Vajjon a magyar kisebbség többször beígért egyenjogúsítása továbbra is csak ígért marad? De hiszen a legilletékesebb helyről hangzottak el olyan kijelentések, hogy most, most érkezett el az ideje annak, hogy a demokrácia minden ígéje végre testet fog ölteni és hogy meg fog szünni minden különbség, amely az igazán demokratikus alkotmány ellenére a valóságban polgárt a polgártól elválasztotta. Vajjon az új kormány által inaugurált irányváltozás az ország kisebbségi polgárait nem terjed ki? De hiszen a kormány első és valóban liberális ténykedése közé tartozott, hogy a Magyar-Pártot felszólító rendelet végrehajtását felfüggesztette és így a politikai konzekvencia szempontjából sem volna érthető, hogy egyik kezével elveszi azt, amit előbb a másikkal megadott. A felkinálkozó kérdések egyikére sincs válasz és marad a tény: a városban élő magyar nemzetiségű polgárokat a miniszter akaratára szerint 6, mond hat tag képviseli a városban.

E ténnyel szemben pedig újból eszünkbe kell, hogy jusson az a mérvadó politikai helyről ismételt hangoztatott vélemény, hogy kár a magyarságnak külön politikai szervbe tömörülnie, hiszen az alkotmány ugysem ismer különbséget az ország polgárai között. A magyarság azonban kezdettől fogva úgy érezte, hogy tömörülnie kell az egyenlő jogok gyakorlati megvalósításáért, mert más az elvben hirdetett jog és más az, amely csak a valóság termékeny humuszában hajt gyökeret és virágot. A magyarság csak a maga erejében bízhat és a mi igazságunk csak akkor lesz élő valósággá, ha magunk fogjuk kiverekedni. A szervezetbe tömörült magyarságnak kell vétőt mondania, amikor a polgári egyenlőséget úgy is lehet értelmezni, hogy elég az a hat magyar városatya, ha ez a különös és érthetetlen szám nem is felel meg a magyar lakosság

számarányának. A megszervezett magyar kisebbségre a mostanihoz hasonló kormányzati intézkedések és az a következetesség, amely e bántó rendelkezéseket jellemzi, ma még számtalan feladatot ró és mindennél élesebben rajzolja ki tudatában a külön politikai élet szükségességét. A magyarság, amely hűségesen és lojálisan teljesíti állampolgári kötelességeit, nem akar mellőzött

kisebbség lenni és ezért vállalnia kell a küzdelmet ma még el nem ismert, ma még mellőzhető, ma még sulytalannak látott igazának kivásáért. Ha majd a jog palástja a mi testünkön is ugyanoly tisztaságban fog tündökölni, mint államalkotó testvéreinken, akkor, de csak akkor lehet szó arról, hogy a magyarság külön politikai szervezkedésnek immár nincs többé létalapja.

Koncentrációs kormány, vagy kormányválság.

Még mindig nincs kibontakozás.

Beograd, okt. 14.

A mai kormány különös körülmények között került kritikus helyzetbe, melyből az egyedüli megoldás koncentrációs kormány alakítása, vagy pedig annak meg nem valószínűsítése esetén levonni a konzekvenciákat és beadni a lemondást. Davidovity kabinetje minden jel szerint nehéz helyzetbe jutott, a korona nem látott elég garanciát arra nézve, hogy keresztül tudja vinni a megegyezést az ország létérdekeinek veszélyeztetése vagy megsértése nélkül. Radics és pártjának állásfoglalása kevés hajlandóságot mutat engedményekre, még kevésbé arra, hogy biztosítékokat adjon a megegyezés kérdésében köteendő megállapodás változtatás nélkül elfogadására. Ezen tények következtében tehát — egyesek nézete szerint — az ország érdekei nem találnak elég védelmet a szűkebbkörű kormányban, mint amennyire esetleges ellensúlyozás esetére szükség volna, azért vált szükségessé a politikai irányváltozás is, mely két-három napon belül definitív formában megvalósul s amelynek célja a többi parlamenti pártok közreműködésének megnyerése.

Ebben az irányban meg is indultak a tárgyalások a kormány és a radikális-párt között, amelyek azóta megszakításokkal folytatódnak. A tárgyalásokkal kapcsolatban terjedt el az a kombináció, hogy egyedül Jovanovity csoportjával bővíül az új kormány, rövidesen azonban beigazolódot, mennyire téves volt a feltevés.

A radikális-párt ugyanis nem is gondol a szakadásra, továbbra is Pasityt vallja vezéréül, akinek politikáját a beavatottak szerint osztatlan bizalommal kíséri az egész párt. Ilyenformán tehát Jovanovity nem ahatott konkrét választ Davidovitynak, mert arra elsősorban is Pasity volna hivatott.

A kormányelnök ezek után érintkezésbe lépett Pasityval, aki válaszában kifejtette, hogy a radikáli-

sok hajlandók beleegyezni ilyen irányú tárgyalásokba, de csak a mostani kormány lemondása után, amikor is a további megbeszélések közvetlenül folytatódna Pasityval, a radikális-klub elnökével. A kormánypártok köreiben azt állítják, hogy a Davidovitynak adott válasz olyképp is magyarázható, mintha a radikálisok elutasították volna a kormányba való belépésre tett ajánlatot. Ezen előzmények után került felszínre az a nézet, hogyha Davidovity nem találna más kiutat, be fogja nyújtani a kormány lemondását.

A miniszterelnökségen a mai nap folyamán nagy élénkség uralkodott. A miniszterek teljes számban együtt voltak és hosszasan tárgyaltak a politikai helyzetről. Davidovity ismertette a kormány tagjaival Pasity választát és közölte a felelet szövegét is.

Délfelé a miniszterelnök az udvarba ment, ahol referált a királynak Pasity válaszáról. Fél egy óra tájban tért vissza az audienciáról, mely közel másfél óra hosszat tartott és az újságíróknak annak lefolyásáról csak ennyit mondott:

Mindenban marad a régi. Semmi különös változás. Nincs lemondás!

Az összes politikai körökben feszült érdeklődéssel figyelik az események fejleményeit. Annyi kétségtelenül megállapítható, hogy a kormány és a radikális-párt közötti tárgyalások nem szakadtak meg véglegesen és hogy a közeledés tekintetében mindkét részről bizonyára förténnek majd engedmények.

Nagy izgalom közepette telt el a délután is. A kormány tagjai a délután folyamán újlag konferenciára ültek össze, melynek befejezése után Marinkovity Voja külügyminiszter a királyi palotába hajtattott, ahol kihallgatáson jelent meg a királynál. Az audienciáról visszatért a miniszterelnökségi palotába, ahol beszámolt a kihallgatás lefolyásáról.

Az SHS—magyar tárgyalások.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 14.

Az Új Nemzedék illetékes helyéről arról értesül, hogy a magyar-szerb tárgyalások a vasútforgalom rendezéséről és a tranzító ügyekről folytatódnak és rövidesen bevégeződnek. A pénzügyi kérdésekről Budapesten fognak tárgyalni.

Egységes a radikális-klub.

— Beograd tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 15.

A radikális-klub kedden délután ülést tartott Pasity Nikola elnöklete alatt, amelyen a politikai eseményeket vitatta meg. Pasity az ülés alatt hosszasan értekezett Jovanovity Lyubával, utána pedig több más pártvezérrel. Az ülésen megállapították, hogy a pártegység szilárd s annak egységessége mellett továbbra is kitartanak annál is inkább, mivel a szónokok szerint a politikai fejlemények már csak az ő javukra hozhatnak változásokat.

A korrupcióról szóló törvényjavaslat vitája

— Beograd tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 14.

A korrupció leküzdéséről szóló törvény megvitatására kiküldött parlamenti bizottság ma kezdte meg munkáját. Az ellenzék élesen bírálta az egyes rendelkezéseket, mert szerintük a törvényjavaslat egy és ugyanazon bünteselekményre más és más büntetést szab, aszerint, hogy azt az ország melyik területén követték el, aminek oka az, hogy a törvény ninesen egységesítve. A vitát szerdán folytatják. Valószínű, hogy ezuttal be is fejezik az elvi vitát és áttérnek a törvényjavaslatnak részleteiben való megtárgyalására.

Álhírek Gyuristity megbízatásáról.

— Beograd tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 14.

Egyes reggeli lapok azt a hírt közölték, hogy a radikális-párt Gyuristity Márkó képviselőt bizta meg a kormánnyal megkezdett tárgyalások folytatására. Illetékes helyről eredő értesüléseink a legkonkrétebb formában megcáfolták a közleményt és azt állítják, hogy a klub senkit sem hatalmazott fel tárgyalásokra, mert azokat szükség esetén maga Pasity fogja vezetni.

A magyar parlament ülése.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 14.

A nemzetgyűlést háromnegyed 12 órakor nyitották meg. Pakots József az Operaház válságában kapott sürgős interpellációra engedélyt.

Pesthy igazságügyminiszter szóval fel ezután azokról a kérdésekről, amelyek legutóbb a bíróságok körül merültek föl. A múlt heti parlamenti vitákban a támadások célpontjában a magyar bíróság állott. A támadásokat visszautasítja, mert biztosítja a Házat, hogy a bírák tárgyilagosan és igazságosan teljesítették hivatásukat mindenkor és fogják teljesíteni a jövőben is.

Ezután a házszabályrevízió fölötti vitát kezdi meg, amelyben felszólalnak az összes pártok. A szociáldemokraták, a kisgazda-párt és a függetlenségek a házszabályrevízió előtt a választójogot akarják revídiálni.

Az első szónok Nagy Vince, aki kijelenti, hogy az elnökség nem alkalmazza helyesen a házszabályokat. A nemzetgyűlés nem tárgyalhatja le szerinte a házszabályrevíziót egy törvényjavaslat tárgyalása közben. Azt állítja, hogy Örfly indítványa a házszabályokkal, a házszabályokat a választási törvény elfogadása előtt nem lehet módosítani.

Farkas István szocialista, tiltakozik az ellen, hogy a házszabályrevíziót napirendre tűzzék. Ennél sokkal sürgősebb feladatai lennének a kormánynak.

Propp szocialista a kormány eljárását az ellenzékkel szemben illojának, pucesszerűnek mondja: A nemzetgyűlés az 1908-as házszabályokat emelte jogerőre, amelyek kimondják, hogy a választójog letárgyalása előtt nem léphetnek életbe az új házszabályok. Nyilvánvalóan klotúr van készülöben. Két út van, a diktatúrát vagy a tiszta parlamentarizmust. Tessék választani.

Az elnök ezután elrendeli a szavazást, amelyre a baloldali képviselők felállanak és a jobboldaliak sűrű közbeszólásai között elhagyják az üléstermet. Kivonulnak a szocialisták, demokraták, pártokivültek, liberálisok, fajvédők. A szocialisták kivonulása azt kiáltják a jobboldal felé: Puccs! Ezután elkezdődött a képviselők névsor olvasása.

Angliát az orosz rubelnél kevesebbre becsülték.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, okt. 14.

Az angol választási harcok előfolyamán Mac Donald programbeszédét mondott Glasgowban. A munkásvezér beszédében a következő éles megjegyzést mondta:

Mikor a munkás-párt hatalomra jutott, akkor Nagybritannia nemzetközileg értéktelenebb volt az orosz rubelnél. Ellenfeleink előítéletek miatt támadnak bennünket. Nem engedhettük meg, hogy Campbell, a kommunista lap szerkesztője ellen az ügyészség politikai vétség címén a kormány tudta nélkül eljárást indítson. És a kormány ennek dacára bizalmat kapott a parlamentben.

Általános mozgósítás Törökországban.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, okt. 14.

Törökországi táviratok szerint a mosuli határviszályt, amely Anglia és Törökország között keletkezett, török politikusok nagyon komolyan fogják föl. Angórában állítólag általános mozgósításról tárgyalnak.

A párisi török ügyvivő, Nasy bei, hírlapíróknak nyilatkozott a mosuli kérdéstről. Nyilatkozata szerint az

angolok többször repülőkkel bombázták a török területeket, amelyeken sok katonát és tisztet megöltek. Az angolok állandóan a törökök ellen intrikáltak. Mindezen tényeket az angol jegyzék letagadja.

Törökország sohasem mond le Mosulról, amelyet a nemzetközi egyezmények tiszta török területnek jelöltek meg.

A munkáskormány az a törekvése, hogy az angol iparnak piacot szerezzen. Ezt a célt szolgálja az orosz kölesön. Ellenfeleink kiáltványából csak az az egy figyelemreméltó bününk van, hogy uralmunk hét hónapja alatt nem alakítottuk át az egész világot.

Az Eskütt-ügy tárgyalását elnapolták.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 14.

Az Eskütt-ügy október 21-ére kitűzött tárgyalását a bíróság elhalasztotta, mert az Eskütt megfigyelésével megbízott orvosszakértők szakvéleményüket nem készíthetik el addig. Az orvosok kérték, hogy az Esküttől lefoglalt iratokba betekinthessenek. A törvényszék az iratok kiszolgáltatásáért Nagyatádi Szabó minisztert megkereste.

Az Egyedi gyilkosságban még sincsenek konkrét bizonyítékok.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 14.

A Csornán gyanús körülmények között holtan talált Egyedi földbíró ügyében nagy apparátussal folyik a vizsgálat. Tegnap Csornán dr. Geley Frigyes, az Egyedi család háziorvosát hallgatta ki a vizsgálóbíró a soproni ügyéssel együtt. Geley volt az, aki a halotról a legelső látélelet fölvette, amelyben konstátálta az öngyilkosságot. Ehhez a látélethez dr. Kokes, a csornai körorvos futólagos vizsgálat után hozzájárult, később azonban Geley figyelmeztette Kokes körorvost a hullán található gyanús szimptomákra: fojtogatás nyomaira a nyakon, ujjlenyomatokra a hullán.

Kun László soproni ügyész, a vizsgálat vezetője kijelentette, hogy dr. Geley vallomása részletesen megvilágítja a tragédiát. Konkrét bizonyítékok ugyan még sincsenek, mégis nyugodtan állíthatja, hogy Egyedi gyilkosság áldozata.

A csendőrség Budapestről Csornára szállította Fülöp Rózsit, aki Frorichot a gyilkosság napján fölkereste. Fülöp Rózsai szerepe ebben az ügyben eddig tisztázatlan.

A nyomozást vezető ügyész kijelentette, hogy Frorich ellen eddig nincs semmi perdöntő bizonyíték.

HIREK

— okt. 15.

Kinevezések. A főispán Szibinac Ljubicát irodasegéd-tisztté nevezte ki a vármegyéhez.

Maszlovszki N. törvényszéki díjnokot az igazságügyminisztérium a becskerekai járásbíróvához jegyzőnek nevezte ki.

Reiter Mihályt, a vrsaci német elemi iskola tanítóját a közoktatásügyi minisztérium ugyanazon intézet igazgatójává nevezte ki.

A bánati ipartestületek kongresszusa. Az összes bánati ipartestületek folyó hó 19-én, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel gyűlést tartanak Vrsacon. Az első konferencia a nyáron volt Becskereken s ezen elhatározták, hogy a legközelebbi Vrsacra hívják össze. Most a határozat alapján kitűzték a határidőt és kidolgozták a napirendet, amelyen több az iparosokat közvetlenül érintő ügy szerepel.

Kleits plébánosnak hitoktatói állást ajánlottak fel. Kleits János volt belacrkvai plébánost, akit a kormány tudvalevőleg kiutasított az SHS állam területéről, Glatfelder megyéspüspök meghívta Szegedre hitoktatónak az ottani polgári fiúiskolához.

Rádióállomás Franzfelden. A belügyminisztérium 52.245 szám alatt engedélyt adott Müller Mihály franzfeldi kereskedőnek, hogy Franzfelden egy rádió felvevőállomást állíttson fel.

A jó öreg Wilson

hozza divatba a század egyik leghumorosabb jelszavát: a népek önrendelkezési jogát. És legyünk egészen őszinték, soha még így nem vicceltek ki egy jelszót, mind ezt. Talán éppen azok a nemzetek, amelyeknek legtöbb okuk volna ezt a jogot respektálni, figurázzák ki nap-nap mellett. Arról jut ez eszembe, mert Anglia és Törökország között háboru van küszöbön Mosul kérdése miatt. Ha egész tárgyilagosa akarunk lenni, megállapíthatjuk, hogy Mosul nem fekszik Angliában. Sőt tiszta lelkiismerettel megállapíthatjuk, hogy Mosulban lényegesen kevesebb angol van, mint muzulmán. És ime mégis Anglia az, amely a népek önrendelkezési joga alapján halomra akarja lőni a törököket, mert nem hajlandók országukat átadni és fejüket önként a bárd alá rakni. Tulajdonképpen milyen jögon rendelkeznek Anglia, Franciaország, Belgium, Németország, Spanyolország, Olaszország ugynevezett gyarmataik felett? A humanizmus, kultúra, vallás alapján? A benszüllötteket mindenfelé leigáz-

zák, állati sorba kényszerítik. Létfeltételeiknek meg nem felelő helyzetekbe nyomorítják őket. Az európai degenerált, romlott kultúra alapján egyszerű, természetes, romlatlan világnézetüket, emberi mivoltukat tönkreteszik. Kifordítják, uniformizálják érzelmeiket, szokásaikat — és ezt mind a kultúra, humanizmus, vallás nevében! Egyesenes kiesufolása ez minden krisztusi tanak és kiganyolása minden emberi méltóságnak. Hol van az megírva, hogy más emberfajok angol-, francia- vagy olasz ésjjárás szerint rendezék be az életüket? Boldogabbak lettek azok a vad népek, amelyeknek fegyverrel vitték meg a kultúrát? Boldogabbá tette őket az, amit fölünk tanultak? Azt hiszem, amit a szengál négek hazavisznek mint Franciaországban tanultat és amit a glurkák tanultak Angliától, azzal nem nagyon van oka dicselkedni a homo sapiens kaukaziensisnek!

J.

Megszűnnek az Expresshajó járatok. A Dunagőzhajózási társulat közli, hogy a téli időnyre való tekintettel az expresshajó járatokat beszüntetik. Az utolsó járatok a következők: Wien—Budapest—Beograd—Russe—Giurgiu indul október 12-én, vissza Giurgiuól—Russe—Beograd—Budapest—Wienbe október 18-ikán indul.

Előléptetés. Dr. Ruzsity Viktor törzserost, dr. Rosenzweig József nyug. járásorvos fiát, ki a zagrebi hadtestkórházban teljesít szolgálatot, a napokban királyi ukázsal másodosztályú főtörzserostvá léptették elő.

Elhalasztották a tüzoltók műkedvelői előadását. Közbejött akadályok miatt a „Luxemburg grófia” előadásait a következő napokra halasztották el: A 16-ikára kiadott jegyek érvényesek 18-ikára, szombatra, a 17-ikére kiadott jegyek érvényesek 21-ikére, keddre, a 18-ikára kiadott jegyek érvényesek 22-ikére, szerdára és végre a 19-ikére kiadott jegyek megmaradnak 19-ikére, vasárnapra.

Csendőrtámadás egy focistárcsapat ellen. Beogradból jelentik: Tegnap éjjel fél tizenkétkor kellemetlen incidens történt a Beogradi Sportklub játékosaival, akik Zagrebból érkeztek és a győzelem öröme zeneszóval vonultak be a városba. A Kralja Milana utcán a csendőrség abban a hiszemben, hogy holmi államellenes alakulat tartja felvonulását, kordont vont és megtámadta a meglepett focistákat. A támadásnak egy sebesültje is van. Természetesen rövidesen kiderült a tévedés és sűrű kimagyarázkodás közepette engedték tovább a győztes játékosokat.

A vigyázatlanság áldozata. Megrendítő szerencsétlenség történt a napokban Vrsacon. Rencz Jakab ottani szőlőbirtokos felesége lement a musttal telt pincébe, amely telve volt az erjedés folytán keletkezett széndioxiddal. A szerencsétlen asszony a pincében néhány pillanat leforgása alatt megfulladt.

* **Toutti-froutti megérkezett.** Radonov és Delfel, Velkiki becskerek. Telefon 277.

* **Likör-, rum-, pálinkaeszeneciák** festékek csak nagyban dr. Fodor Ottó vegyészeti gyárában Velkiki becskerek.

* **Vas- és fémöntvényeket** Krausz-ál, Veliki Becskerek. — Telefon-szám 329.

Megkezdik a város ügyeinek szanálását.

A városi albizottságok első ülése.
— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, okt. 15.

A városi képviselőtestület vasárnap ülésén tudvaleg új bizottságokat választott, amelyek közül a legfontosabb feladat a számvizsgáló-, pénzügyi- és villamü-albizottságnak jut. A városi közigazgatás súlyos pénzügyi válságba került elsején már nehézségek merültek fel a fizetések kiutalása körül s csak azonnali adóbehajtással hajthatták fel a szükséges összeget, hogy az alkalmazottak pénz nélkül mégis ne maradjanak. Az utak javításához és a városfejlesztési program más fontos tervei megvalósításához pedig szintén anyagi lehetőség kell, ezzel szemben meg pillanatnyilag az a helyzet, hogy alig tudják a folyó kiadásokat fedezni.

A város pénzügyi helyzete felborulással fenyeget, azért vár fontos munka a pénzügyi bizottságra, amely tegnap kezdte meg tevékenységét. A tegnapi ülés főtárgya volt annak meghatározása, hogyan jussunk pénzhez. A kérdés körül hosszú eszmecsere fejlődött, amelyet azonban nem fejeztek be s a legközelebbi ülésen folytatnak.

A számvizsgáló-bizottság ugyancsak tegnap kezdte meg működését és megvitatta az ügykörébe váró munka programját.

Ugyazint tegnap délután ült össze először az új villamü-albizottság is, amelynek főfeladata jelenleg annak a meghatározása, racionálisabb-e a villanyreorganizáció beosztása, illetve a régi hálózatra való visszatérés vagy az átépítési munkálatok folytatása és befejezése. Az ülésen részletesen megvitatták a programot, melynek alapján munkájukat folytatják.

Feltörték egy malom páncélszekrényét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, okt. 15.

Nagyszabású büntény foglalkoztatja Djurdjevac (Györgyháza) község lakosságát. Eddigél ismeretlen tettesek behatoltak a gőzmalom épületébe és feltörték a kasszát, melyből magukhoz vették az egész készpénzkészletet.

A betörés éjjel után történt, amikor a falu elcsendesedik és utcáin kihal az élet. A tettesek a helyi viszonyokkal ismerős egyének lehettek, hogy éppen azt az időpontot választották ki cselekedetük végrehajtására, amikor Malamare György malomtulajdonos egy mintegy százezer dinárt kitevő pénzügyi összegnek jutott a birtokába. A betörők az ablakon át hatoltak be a malom épületébe, a nyolc méter-mázsás sulyu pénzszekrényt ugyancsak az ablakon át kiemelték az udvarra, ahonnan kivitték a falu határába. Ott azután nekiláttak a páncélszekrény felfeszítéséhez, ami sikerült is. Képzeltető a betörők meglepődése, amikor a százezer dinár készpénz helyett mindössze kisebb összeget kitevő pénzkészletet találtak. Malamara malomtulajdonos ugyanis a betörést megelőző este kivette kasszájából a pénzt és másutt helyezte el.

A csendőrség nagy apparátussal megindította a nyomozást a vakmerő betörők kézrekerítésére

A Zeppelin III. utja Amerikába.

A franciák a Zeppelin művek lerombolását kérik.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Newyork, okt. 14.

Egész Amerika lázasan várja a Z. R. III. jelzésű óriási Zeppelint, amelyet Amerika megrendelésére készítettek a friedrichshafeni Zeppelinművek.

A Zeppelin az első léghajó, amely a két kontinens közötti távolságot egyhuzamban röpi át és hatalmas jele a német nép hatalmas erejének, tudásának és le nem győzhető energiájának. Az óriási léghajó fogadására nagyban készülnek az amerikaiak. A lakehursti repülőtér közelében fekvő szállók zsúfolva vannak. A léghajó fogadására

az Amerikában időző welszi herceg is kijött Lakehurstba. A Zeppelin Washingtonon, Baltimorem, Filadelfián át ér Lakehurstba, ahol ki-
köt.

A legutolsó szikrajelentések szerint a Zeppelin óránkénti 110 kilométer sebességgel halad. A két napos ut után háromezer kilométerre van Amerikától. A gépek és a legénység rendben van.

A Zeppelin útjával kapcsolatban a francia sajtóban már ismét tulsulyra kerültek a sovinszták, akik legszívesebben egész Németországot pusztá sivataggá tennék, vagy legalább is rabságban tartanának minden németet. A sajtó most azt követeli, hogy a friedrichshafeni Zeppelinműveket rombolják le. A Matin szerint Herriot ezt a kérdést előterjeszti majd a nagykövete tanácsának.

A szociálista-párt elégedetlen az új képviselőtestülettel.

Becserek, okt. 15.

A szociálista-párt kerületi bizottsága ma beadványt intézett Becserek város polgármesteréhez, amelyben tiltakozik a városi képviselőtestület kinevezése körül a polgárságot ért sérelmek miatt.

A beadványban a szociálista-párt becskeréki választói nevében kijelenti, hogy általánosságban ellene van mindenféle kinevezésnek és úgy gondolja, hogy legfőbb ideje volna a város autonómiájának visszaállítása. Becserek ilyenformán nem a sérelmes kinevezési rendszer utján jutna vezetőkhöz és képviselőkhöz, hanem titkos szavazás ntján maga a polgárság nevezhetné meg kit kíván képviselővel megbizni s hogy kiket öhajjt a vezetőállásokban látni. És mert ez nem történhet meg, a demokratizmus elve alapján legalább is annyit elvárhatott volna a lakosság, hogy a kinevezést az arányszámoknak megfelelően eszközöljék, ami megközelítőleg sem valósult meg.

Egyidejűleg értesíti a beadványban a szociálista-párt a polgármestert, hogy választói nevében senkinek sincs joga a képviselőtestületi üléseken beszélni és a kinevezettek közül senkit sem ismer el a párt képviselőjéül. Végül kéri a polgármestert, hogy a határozatot tudassa a városi tanáccsal.

Betegség miatt a halálba.

Öngyilkosság a Silerova utcában.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, okt. 15.

Az eseménytelenségéről híres Silerova (Honvéd) utca egyhangú nyugalomát tegnap este öngyilkosság híre zavarta meg. Az utcában lakó vasuti ör. betegsége miatt megvált az életétől.

Gyűrűsek Ádám 67 éves volt és mint éjjeli ör a vasut szolgálatában állott. Régóta betegeskedett, asztmája kínozza és baja, amely legutóbb nagyon is elhatalmasodott rajta, állandóan kínozza. Legutóbb már nem mert ágyba feküdni és ülő helyzetben töltötte el az éjszakáit. Egy héttel ezelőtt szolgálatából kilépett s azóta egész nap lakásán tartózkodott. Tegnap este kiment az udvarra, ahol hosszú ideig elmaradt. Távolléte nem tünt fel, mert faldoklási rohamai miatt sokat tartózkodott a szabad levegőn. Kénelve óra tájban feleségének észébe jutott, hogy felsőkébát nélkül ment az udvarra, azért felkelt, hogy férje után nézzen. Mivel sehol sem találta, benyitott a fűskamrába is, ahol férjét a falra felakasztva találta. Halálra rémülten sietett vissza a lakásba és felköltötte vejét és leányát, akikkel közölte a látottakat. Néhány pere múlva vejével,

Szirák Jánossal visszatért a fűskamrába, aki a kötélről leemelte az öngyilkossá lett apósát. Bevitték a lakásba és élesztéséhez láttak — a segítség azonban már későn érkezett.

A becskeréki ügyészség beigazoltan látta az öngyilkosság fennforrását s ezért a temetési engedélyt, a boncolás mellőzésével megadta.

Sport

A bajnokság állása a vasárnapi mérkőzések után a következő: 1. Szilávia 4 pont, 2. Obility 3 pont, 3. Zseljeznicsár 2 pont, 4. Borac, 5. Kadima, 6. Schwäbische 1—1 ponttal.

Óvások Alig, hogy megkezdődtek a bajnoki mérkőzések, máris két óvás érkezett be az egyetközi bizottsághoz. Az első óvást a kikindai Koszovo adta be, a másodikat a vrsaci Viktória. Az óvás alapja mindkettőnél igazolatlan játékos szerepelése.

Vajdasági Méhészeti Lapok. Minden hónapban gazdag tartalommal s a méhészekre rendkívül fontos ismeretterjesztő cikkekkkel jelenik meg a Vajdaság egyetlen méhészeti szaklapja. Minden méhészre fontos ez a szaklap s azért a legmelegebben ajánlhatjuk a méhészettel foglalkozók figyelmébe. A szép kiállítású folyóirat ára füzetenkint 6 dinár s megrendelhető, valamint állandóan kapható az „Orient” főutcai üzletében.

TÖZSDE

Október 14

Beograd. (Zárlat.) London 316, Páris 370, Milánó 307-50, Newyork 70-40, Genf 13-50 Prága 208-50, Wien 010, Bukarest 39.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 123 és fél, Budapest 67 és fél, Newyork 521 és fél, Milánó 2282 és fél, Prága 1545, Wien 73 és fél, Varsó 100 és egynegyed, Szófia 380, Bukarest 280, Beograd 745, London 2342 és fél, Páris 2742 és fél.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 1087—1093, dinár 1067—1088, Bukarest 419—423, London 345—347000, Milánó 3358—3378, Newyork 76830—77230, Páris 4040—4070, Prága 2276—2288, Bécs 10825—10885.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel JUHÁSZ FERENC.

Elköltözködés folytán

eladó:

egy tisztí nyereg, istálló-holmik, lovagló- és vadászcsizmák, köpenyek, szekrények, mosdó, ágyak, fürdőkád, lámpák, teknők, dézsák és egyéb háztartási dolgok.

Megtekinthető folyó hó 18 ig Gundulityeva (Toldy Ferenc) utca 8. sz. alatt.

Nyílttér

Ezen rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Több helyről közölték velünk, hogy **Fohs József** ur intézetünk nevével visszaél. Ennélfogva ezennel köz-
híré tesszük, hogy fentnevezett ur
szolgálatunkból régebben kilépett és
egy nevünkben semmi néven neve-
zendő tárgyalásokat nem folytathat.
A nála lévő írásbeli meghatalma-
zást ezután hatályon kívül helyezzük.
Velikibecskerek, 1924 okt. 14.

Rossija-Fonciére
biztosító- és viszontbiztosító-társaság
velikibecskereki fiókigazgatósága.

Több nyelvet beszélő fiatal

urileány

nagyobb gyermekek vagy
gyengélkedő urinó mellé
ajánkozik - Szíves meg-
kereséseket a kiadóhivatalba
kér - - - - - 2073

Szállítok 20 kg on
felül

elsőrendű
tisztított

DIÓT

utánvétellel.

IVAN POGORELC
diókereskedése LJUBLJANA,
Pogačarjev trg (Szlovénija).

Torontáli Mezőgazdasági Gépipar, Vas- és Fémön- tőde R.-T. Vel. Becskerek

Vámház-állomással szemben, Miletičeva (Temesvári) utca.

Telefon
51.

Modern vas- és fémöntőde:

Készít vas- és fémöntvényt rajz vagy
modell után bármely súlyig.

Nagy gépjavitó-műhely:

Mezőgazdasági és ipari gépeket
szakszerűen javít, vagy átalakít.
Huzatos lokomobilok magánjárókká
való átalakítása. - Gyárt ipari és mező-
gazdasági gépeket, szivattyukat stb. stb.

Raktáron:

Szivattyuk, kukoricamorzsolók, szij-
tárcsák, darálók, csapagyak, szalma-
rázó tengelyek, konsolok, transmisz-
ziók, rezkenőszelencék s olajozok,
Gál- és Ewart-láncok, magánjárókhöz
öntvények, különféle téglagyári be-
rendezési tárgyak.

433

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Halló!

A télire való káposztalaktározáshoz ajánlom
kittűnő keményfából készült
káposztás-hordóimat,
továbbá új kádákat és más e szakmába vágó
tárgyakat a legjobb anyagból és igen olcsón
készítek. *Jaridások* jutányos árban és olcsón
eszközök. 2075

Albricht Mátyas Kádármeister *Veliki-*
becskerek, Deszan-
osityeva u. (volt Benó-féle cipőgyár mellett).

Figyelem!

Három új MOTOREKE

Puch-Excelsior és Fiat-Excelsior gyárt-
mányu, három és hat ekevassal és a
hozzá tartozó szer-zámmal együtt, mint
ahogy a gyárból eredetileg érkeztek,
olcsón és kedvező feltételek mellett
eladó. Érdeklődni lehet:
Szappan- és Gyertyagyárnál V. Becskerek.

Egy „FIAT”-luxuszautó

villanyvilágítással, dinamóval, ön-
indító-motorral, modern karuszériával
50 000 dinárért eladó. Érdeklődni lehet:
Dimitrijević és Káffer autogara-
giban, Miletičeva (Temesvári) u. 18.

Házat vennék

a Buza-téren vagy környékén 100-
120 ezer dinárért. A ház legalább
három szobából álljon a hozzávaló
mellékkeliségekkel. Cum megtudható
az „ORIENT” főutcai üzletében.

Érettségizett keresztény

háztanítót keresek

két fiamhoz, IV. és VI. gimnázium
tanítására. **Dr. DRAXLER BRUNO**
földbirtokos, Velikakikinda. 2072

Budapestről jött idevaló nő házi varrónőnek ajánkozik,

ki a ruha- és fehérnemű-varrás-
ban jártas. Vidékre is elmenne
Bővebbet: Cziegerné, Bajza-u 13 sz
alatt az udvarban. 2076
Ugyanott egy idősebb urinó egyedül
álló ur háztartása vezetését elvállalná

Társul ajánkozik

egészséges velikibecskereki vál-
lalathoz vagy üzlethez 100-150
ezer dinárral fiatal kereskedő.
Ajánlatokat Bega-hirdető továbbít

Egy ház

a város közepén, mely áll négy lakás-
ból, ezek közül az egyik lakás, három
szoba, konyha és minden mellékkeliséggel
azonnal beköltözhető,
szabadkézből eladó.

Cím elap kiadóhivatalánál megtudható

Elsőrendű szlovén és beremendi

MESZET,

legjobb minőségű száraz retortafaszén,
beőntött portlandcementet szállít
Révai Adolf, Subotica.
Telefon 551. 2009

FICHTOLIN

az egyedüli legjobb fertőtlenítő és
levegő javító betegszobák, mozik, ká-
véházak, iskolatermek, iskolák ré-
szére. A legjobb szer fenyőfűző ké-
szítésére. Egyedüli elárúsító

SZEGÖNÉ HALMOS ILONA

gyógyszertára a Koronához, Veliki-
becskerek. 2006 Telefon 283

Red Oil Company

Braća Komlós

Velikibecskerek.

Iroda: Pupinova (Árpád) u. 4.
Telefonszám 135.

Ajánl raktárról azonnali szállításra a
legolcsóbb napiáron: benzint, petróleu-
mot, gáps hengerelajokat, kocsikenő-
csőt, valódi angol gépsziját, zsákok,
ponyvát, zsinógot. 1797

Zsákkölcsönző intézet. Kérjen árajánlatot.

Állandóan raktáron van és kívánságára hazhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Szerb nyelven:	Francia nyelven:	Magyar nyelven:	Angol nyelven:	Német nyelven:	Olasz nyelven:	Divatlapok:
Vreme 1-	Le Temps 4-	Torontál 1-	Daily Mail 4-	Zagreber Tagblatt 2-	Corriere della Sera 4-	Die Schöne Wienerin 12-
Politika 1-	Le Petit Parisien 4-	Bácsmegegyei Napló 150		Elegante Welt 25-	Il Piccolo 4-	Record 12-
Zabavnik 2-	Le Matin 4-	(V 3-)		Neue Freie Presse 5-		Toute la Mode 40-
Illustrirani List 350	Le Journal 4-	Délabaska 150		Neue Wiener Journal 5-		Wäsche- und Hand- arbeitszeitung 10-
Obzor 150	Journal des Debats 4-	Világ 5-		(V 7-)		L'Elegante 25-
Yevale Novine 1-	L'Humanité 4-	(V 6-)		Neues Wiener Journal 5-		Die Dame 30-
Dom i Svijet 750	Le Sourir 12-	Esti Kurir 4-		(V 7-)		Blatt der Hausfrau 8-
Yevale Novine 1-	Journal Amusant 10-	(V 3-)		Neue Zeit 1-		Wiener Mode 15-
Dom i Svijet 750	La Vie Parisienne 1250	Autó 18-		Temesvarer Volksblatt 2-		Chiffon 25-
Koprive 3-	Illustration 25-	Egyenlőség 8-		Reigen 30-		Grande Mode 45-
Zagrebački Sportski List 3-	Paris Plaisir 20-	A Szellem 15-		Sport im Bild 25-		Star 60-
Comodia 4-		Borszem Jankó 8-		Die Börse 25-		Modenwelt 15-
Sport 4-		Színházi Élet 15-		Fliegende Blätter 10-		La Vraie Mode 16-
		Tolnai Világlapja 15-		Ost und Süd 6-		La Coupe Exquise 50-
		Füzbusz 6-		Moderne Welt 20-		Praktische Berlinerin 12-
		Nemzeti Sport 3-		Das Illustrierte Blatt 6-		Paris Mode 30-
		Sportthirlap 4-		Die Fackel 30-		Paris Elegant 40-
		Jugoszláv Sportélet 3-		Lustige Blätter 12-		
		Caviár 6-		Meggendorfer 6-		
		Ma Este 15-		Die Woche 14-		
		En Ujságom 6-		Junggeselle 25-		
		Magyar Lányok 8-		Fussball 10-		
		Új idők (kettős füzet) 20-		Der Kicker 8-		
		Az Ojság 5-		Berliner Ill. Zeitung 7-		
		Pásztorlúsz 15-		Hamburger Ill. Zeit. 4-		
		Aller képes családi lapja 10-		Jugend 20-		

Árak dinárban értendők (V. = vasárnapi szám)

Ezeket kívül kívánságra bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient”

hírlapterjesztő vállalat V. Becskerek, Aleksandrova u. 5.
Hirdetéseket felvesszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely
lapja részére. 1458